

Nr 40.

Kalendarzyk tygodniowy:

Czw. św. Konrada M.
Piąt. św. Leona M.
Sob. św. Maksymiana B.
Niedz. Kat. św. Piotra.
Pon. św. Piotra B.
Wt. św. Macieja Ap.
Sr. Popiel. św. Zyg. B.

Wschód sł. godz. 7 m. 12
Zachód sł. godz. 5 m. 17
Dług. dnia godz. 10 m. 05
Przybyło d. godz. 2 m. 31

Gena prenumeraty:

w ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 5 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ - „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 5 „ 76

Zagranicą:
Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja.

w Łodzi

ul. Przejazd Nr 8.

Telefonu Nr 595.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Czwartek, dnia 19 lutego 1914 roku.

Kantory: własny w Warszawie ul. Hoża Nr 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu w aptece p. Patka.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-jej po południu.

CENY OGŁOSZEN: **Madełane** przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. **Zwyczajne ogłoszenia** za tekstem: pierwszy raz 12 kop., następny 10 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. **Małe ogłoszenia** po 2 kop. od wyrazu (za każdą grubszą literę płaci się 2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. **Reklamy** 25 kop. **Nekrologi** po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dniu świątecznym, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie. **Artykuły** bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Teraz Mikołajewska 67. Resztek i partyjnych sztuk fabryki LEONHARDA i innych przeniesiona z Kątnej na Mikołajewską 67.

Hurtowa i detaliczna SPRZEDAŻ

Łódź, Edmund WASILEWSKI. 641

Teatr Polski

Dziś

„Asekuracja wierności“.

Jutro

„PARJASY“.

Cegielniana 63.

WĘGIEL

KOSTKA I

588

Odstawiam do domów w ilościach od 20 korcy, Mikołajewska 34. Telefon 34-65. ANTONI HEPPEM.

Najmilszy instrument.

W towarzystwie rozmawiano o muzyce. Powstał spór, jaki instrument jest najpiękniejszy. Jednym podobaly się skrzypce, inni byli za wiolonczelą, inni znova wolali fortepian.

— A dla mnie, rzekł radca Ignacy, najmilaze dźwięki posiada dzwon.

— Co? dzwon? — zdziwili się obecni.

— Tak, dzwon — odparł radca. A to dlatego, moi państwo, że dzwon przypomina mi markę fabryczną koniaku Szustowa.

553

Z sejmu galicyjskiego.

Sejm galicyjski na posiedzeniu poniedziałkowym w dniu 16 lutego r. b. obradował nad niewystarczającą akcją rządową ratunkową, podjętą w celu przyścia z pomocą ludności galicyjskiej dotkniętej przez ostatnie dwa lata klęskami elementarnymi. — Wszystkie stronnictwa wołały o szybki ratunek dla szerokiego mas społeczeństwa, cierpiących niestychaną nędzę. Wszystkie potępiały rząd wiedeński, wysuwając oskarżenia pod jego adresem z racji dotychczasowej działalności ratunkowej rządu centralnego.

W wielu powiatach okazało się mianowicie, że zboże, dostarczone ludności z ramienia rządu na zasiewy, było przegniłe i że obecnie wcale nie powschodziło. W ten sposób ludność, której miano przyść z pomocą została właściwie przez rząd zniszczona, ponieważ tak zw. oziminy ofiarowane przez rząd okazały się bezużytecznymi i w rezultacie przyniosły wielką stratę ludności rolniczej. Spowoduje to nowy rok nędzy i głodu. Posłowie włościańscy z różnych obwodów politycznych zgodnie podnosili, że cała dotychczasowa akcja rządu jest jednym wielkim skandalem. Wprawdzie na wsi — wołał poseł Witos — nie przyszło do tej pory do takich zaburzeń głodowych, jakie ostatnio były we Lwowie, ale z tego nie wynika, żeby nie panowała tam najbardziej skrajna nędza.

Posłom włościańskim sekundowali w opisie nędzy na wsiach wszyscy obszarnicy z postem Tadeuszem Cieńskim na czele, a nawet jeszcze drastyczniejszych barw używali dla odma-

lowania spustoszenia gospodarczego i głodu, jaki zapanował na wsi galicyjskiej.

Niemniej silnie i niemniej czarno skarżyli się posłowie miejscy na nędzę miast, zastój wszelkiej pracy i niesłychaną drożyznę. Nie występując w obronie tych — mówił poseł Maryewski, burmistrz Podgórze — którzy wyszli na ulice niszczyć stragany przekupniów, ale chcą wskazać na nędzę drobnych rękodzielników, pozbawionych pracy, którzy w cichości beznadziejnej znoszą swój los niezasłużenie ciężki.

Kraj i państwo musi im przyść z pomocą, jeśli nie chcemy, by zaszły tragiczne wydarzenia. Inni posłowie miejscy, jak Kleski, Lisiewicz, Neumann, Aszkenazy równie w smutnych kolorach przedstawiali nędzę miast, podając za ponure tło ostatnie lwowskie wydarzenia. Czyż z akcją ratunkową — pytał się Sejm i reprezentanta centralnego rządu poseł Lisiewicz — chcecie czekać aż do tej chwili, w której padną strzały i w której poleje się krew głodnych nędzarzy? Ratunek musi przyść szybko i skutecznie.

W niezwykłym komplecie obradujący Sejm potakiwał tym wywodom i wołaniom mówców.

Przyszli do głosu i posłowie ruscy. Posłowie Makuch, Siengalewicz, Sandaluk, Winniczuk i oczywiście Staruch ostrzegali rząd przed bezczynnością nie tylko z powodu obawy rozruchów głodowych, ale i z powodu demoralizacji, jaką wśród ludności ruskiej szerzy nędza i oglądanie się na pomoc cudzą. Rząd nie powinien pozwolić na to, co bardzo ujemnie wpływa na politykę zagraniczną państwa i na jej powagę wśród własnej ludności. Poseł Stapiński dowodził, że niepodobna dopuścić do tego, aby państwo skazywało własną ludność na żebranie u obcych, poddanych innych państw.

W tym niebywale jednomyślnym duchu toczyła się kilkugodzinna debata sejmowa, zakończona uchwaleniem nagłośności wszystkich prawie wniosków, zmierzających do akcji zapomogowej i do pośpieszenia ludności z wydatną pomocą. Nie było w tej debacie — poza małymi wyjątkami — demagogii. Było to tylko wołanie Sejmu, a więc przedstawicielstwa krajowego o ratunek dla kraju, pogrążonego w przesileniu gospodarczym i nędzy jest wszelka nadzieja, że wołanie Sejmu nie przebrzmi bez echa i że w najbliższym czasie kraj i państwo pośpieszą na ratunek swym obywatelom.

Ceny podróży do Ameryki.

Ceny podróży do Ameryki, podane przez Towarzystwo opieki nad wychodźcami, Warszawa, ul. Chmielna 10:

Emigranci, jadący do Ameryki, dają się wykazywać agentom, ponieważ nie znają rzeczywistych cen przejazdu. Dla informacji towarzystwo podaje tu najnowsze ceny III klasy międzypokładu.

Wliczone są tu wszystkie koszty od Warszawy aż do Nowego Jorku, a mianowicie: kolej od Warszawy do portu, opłata na stacji kontrolnej, przejazd morzem, utrzymanie w porcie i na okręcie, oraz podatek pogłówny amerykański.

Przez Hamburg — rb. 72 kop. 50

„ Brema — „ 73 —

„ Antwerpię — „ 78 —

„ Rotterdam — „ 83 —

„ Havre — „ 82 —

Najlepiej byłoby, gdyby emigranci unikali agentów i zwracali się do Towarzystwa. Jeżeli jednak są tak nierozsądni, że wolą jechać za pośrednictwem agentów, to niechaj przynajmniej nie dają się obdzierać i płacą tyle, ile się należy. Trzeba się dobrze upewnić przy umowie z agentem, na jaką linię będzie się jechało i czy nic więcej zagranicą dopłacać się nie będzie. Za kolej amerykańską od Nowego Jorku do miejsca przeznaczenia lepiej nie płacić agentowi, ale dopiero na stacji kontrolnej lub w porcie.

Szczegółowe objaśnienia dla wychodźców Towarzystwo roześle wkrótce do wszystkich proboszczów i urzędów gminnych.

Ważna uchwała.

Wczoraj we wsi Starowa Góra, położonej przy trakcie rzgowsko-chojeńskim, zebranie wiejskie pod przewodnictwem miejscowego sołtysa p. F. Hentslera jednogłośnie uchwaliło zabrukować trakt w obrębie swych gruntów na długości 1 wiorsty, za przykładem mieszkańcy wsi Chojny, którzy w roku ubiegłym zabrukowali własnym kosztem część traktu rzgowskiego i w roku bieżącym z nastaniem wiosny mają przystąpić do zabrukowania reszty traktu na swych gruntach.

Postanowiono opodatkować się na ten cel w stosunku 5 rubli od morga. Rzeczona wieś posiada 700 morgów gruntu, przeto zebrany fundusz wyniesie 3,500 rb.

Do sporządzenia rozkładu i zainkasowania należności zebranie upoważniło miejscowych sołtysa i podsołtysa.

Dla połączenia z szosą prowadzącą do Piotrkowa, pozostanie 1 wiorsta traktu niezabrukowanego, należącego do osady Rzgów; otóż mieszkańcy Rzgowa zamierzają również, za przykładem sąsiadów, własnym kosztem zabrukować tę część traktu, zwłaszcza, że niektórzy przedsiębiorcy zadeklarowali na ten cel sumy poważniejsze.

Nowa ta arteria komunikacyjna skróci drogę do Rzgowa i Piotrkowa i ułatwi znacznie ruch ciężarowy, a zarazem wpłynie na rozwój ekonomiczny wsi przyległych, a zwłaszcza osady Rzgów, która w ostatnich czasach ujawniła ożywienie kulturalne.

Obecna komunikacja kołowa, ze względu na zły stan traktu odbywa się szosą pabianicką przez Rudę Pabianicką, którą do Rzgowa jest 14 wiorst; po zabrukowaniu traktu komunikacja bezpośrednia do Rzgowa wyniesie 9 wiorst i odpowiednio skróci drogę szosową do Piotrkowa.

Eug. W.

Z ESTRADY.

(Koncert Willy Burmestra).

Tyłu dziś mamy „królów skrzypków”, że doprawdy niewiadomo, który z nich jest najlepszym, a więc „nadkrólem”. W każdym razie Willy Burmester, który dał swój koncert w poniedziałek w sali koncertowej, pomimo nadzwyczajnych zalet tego bezwzględnie pierwszeństwa nad innymi niema.

Pod względem technicznym gra Burmestra jest posunięta do niebywałej doskonałości; nieskazitelna czystość intonacji, biegłość i jasność passaży, równość i jedrność akordów, idealnie czyste tercye, seksty i inne podwójne tony, nieomylność we flażoletach, brawurowe skoki na każdej strunie choćby do samego podstawka oraz niebywała sprawność smyczka we wszelkich odciśnięciach smyczkowania, perliste staccato, kaskadowe rzuty jego po strunach w szybkich arpedżiach, zamaszystość, to znów niezwykła miękkość jego pociągnięcia—są to cechy pierwszorzędnej gry.

Jednakowoż widocznym jest, że fenomenalny rozwój techniki w grze Burmestra—odbył się kosztem innych zalet, które są niemniej ważne i konieczne do równowagi artystycznej. Burmestrowi brak uczucia i tej głębi duchowej, która zniewała audytorium do wspólnego z odtwórcą odczuwania granego dzieła.

Talent Burmestra jest czysto zewnętrzny, gra jego wywołuje podziw, a mniej działa na duszę i uczucia.

Znakomity skrzypek wykonał sonatę A-dur Beethovena z akompaniamentem swoim p. Krysem i był to bezwątpienia najbardziej interesujący numer programu.

Koncert D-dur Paganiniego należy do rzędu bardzo płytkich kompozycji i przeszedł bez wrażenia.

Cały szereg drobnych kompozycji z czasów klasycznych we własnym opracowaniu koncertant wykonał filigranowo, z niezwykle subtelnym wykończeniem i to, można powiedzieć, stanowiło punkt kulminacyjny koncertu.

Rondo capriccioso Saint-Saënsa, pomimo świetnego wykonania technicznego, nie wywarło silnego wrażenia.

Współdział w koncercie przyjął p. Emeryk Krys, który, o ile okazał się doskonałym akompaniamentem, o tyle nieosobliwym wirtuozem gdy samodzielnie zagrał „Rigaudon” Rameau, a zwłaszcza banalną fantazyę „Venezia e Napoli” Liszta. Sala była przepelniona.

Tadeusz Joteyko.

Na 3-cią ochronę.

(Nadesłane).

Organizowany w salonach Grand-Hotelu w dniu 21 b. m. bal na powiększenie funduszu na budowę gmachu dla 3-ej ochronki zapowiada się świetnie.

Uproszczone gospodynie i gospodarze jedną wśród swoich znajomych liczne grono gości. Dlatego prócz miejscowego towarzystwa, oczekiwane jest przybycie gości z bliższych i dalszych okolic Łodzi. Pomijając świetną orkiestrę Adama z Warszawy, która przygrywać będzie do tańca i wspaniałą dekorację salonów, urządzoną trudami komitetu organizacyjnego, bal ten obfitować będzie w wiele niespodzianek i atrakcji. Między innymi ustawione będą reflektory świetlne, które zamienią żywy wieniec nadobnych tancerek w czarodziejskie obrazy oblane snopami różnobarwnych promieni.

Komitet organizacyjny balu, chcąc uprzyjemnić gościom pobyt na zabawie i dać możność miłego odpoczynku, postarał się o rozszerzenie lokalu przez połączenie przyległych salonów. Tam więc, upojeni tańcem uczestnicy, będą mogli znaleźć wypoczynek i tam też ustawiony będzie bufet ze słodyczami. Kolacja, za umówioną bardzo przystępną cenę, podawana będzie w sali restauracyjnej Grand-Hotelu.

Zasadę Komitet przyjął, przy urządzeniu tego balu „bez karoty”, ponieważ zasada

taka zbliża i jednoczy bardziej zebrane towarzystwo.

Wobec tych warunków komitet oczekuje licznych przybycia gości i zebrania tym sposobem sporej sumki na budowę projektowanego gmachu Ochrony III-ej.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Czcisława. Jutro Lubomila.

TEATR POLSKI (ul. Cegielniana Nr. 65). Dziś „Asekuracja wierności”, komedyo-farsa. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Paryasy” Zapolskiej. Początek o godzinie 8-ej m. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Zuza” Remy. Początek o godzinie 8-ej minut 15 wieczorem.

Jutro „W szponach kobiety”, sztuka Bornsteina. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

TEATR MINIATURE z Warszawy (Cegielniana 34, dawniej „Urania”). Codziennie dwa przedstawienia: o godz. 8 i 10; w niedziele i święta cztery przedstawienia: o godz. 4, 6, 8 i 10 wieczorem.

MUZEUUM NAUKI i SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 pp. do 10 wieczorem; a w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

Pogłoski o nowym generał-gubernatorze.

Jak donosi dzisiejsza ranna „Neue Lodzer Zeitung”, warszawskim generał-gubernatorem po śmierci generała Skafona, ma zostać dotychczasowy minister wojny generał-adjutant Suchomlinow.

Podobne telegramy zamieściły także dzisiejsze pisma warszawskie.

(Wiadomości te wymagają jednak potwierdzenia. Przyp. Red.).

KRONIKA.

(—) **Samorząd miejski.** Na dziś naznaczone pierwsze posiedzenie komisji pojednawczej, złożonej z członków Dumy i Rady państwa w sprawie projektu samorządu miejskiego w Królestwie Polskim.

(—) **Ograniczenie praw obrony.** „Riecz” pisze, iż ministerium sprawiedliwości opracowało okólnik do sądów okręgowych, polecający

21)

ARTUR GRUSZECKI

KLEJNOT KORONY POLSKIEJ.

Powieść wielicka.

(Wszelkie prawa zastrzeżone).

(Ciąg dalszy — patrz № 39).

V.

Jednego dnia listopadowego rozeszła się wieść na zamku i w mieście, że król jegomość Jan Kazimierz wypuścił żupy solne Wieliczki i Bochni imci panu Maciejowi Wołczyńskiemu.

Zaczęto pilnie dochodzić, kto on taki i dlaczego spłynęła na niego ta łaska królewska? Dowiedziano się wkrótce, że pieczętuje się on herbem Głowa i dotychczas był jednym ze sekretarzy kancelaryi królewskiej. Żupnictwem nie zajmował się wcale, wielkie dobra, które wziął w wianie po żonie, puścił w arendę, sam zaś siedział w Warszawie, sekretarzując przy królu.

W czasie ostatnich wojen kozackich dobra jego zostały doszczętnie spustoszone na Wołyniu, a król jegomość litując się strat jego, oddał mu żupy solne w dzierżawę.

W zamku i w urzędzie żupnym wszystko zawrzało, krążyły domysły, przypuszczenia, projekta, a górowały niepokój i troska o przyszłość.

Wiedomo było, że każdy nowy żupnik albo też dzierżawca, wprowadzał na urzędy żupne sobie oddanych ludzi, zwłaszcza na wyższe, odpowiedzialne stanowiska, jak: podżupka, bachm-

strza czyli magistra gór, karbarza, naczelnego kierownika warzelni soli czyli karbaryi, jak mówiono w owe czasy; pisarza żupnego; waźnika, i inne urzędy. Nic też dziwnego, że każdy chodził zatroskany i mało zważał jak robota idzie, bo i poco się starać, gdy jutro inny obejmie urząd i odpowiedzialność przed nowym dzierżawcą.

W tym zamęcie i rozstroju robota w kopalni jednak szła swoją drogą, bo właściwi górnicy, których pracą dobywano skarby podziemne, jak: piecowi, kopacze,rotni, walacze, warzysze i inni, dość obojętnie przyjęli tę wiadomość; wszak pracować musieli, czy ten lub inny był żupnikiem; czy ten lub inny wziął dzierżawę żup solnych.

Wszelako błysnęła im nadzieja, że skoro sekretarz królewski bierze żupy, to musi on uszanować przywileje króla jegomości nadane kopaczom i innym górnikom. Byli też dobrej myśli, a tylko od czasu do czasu mąciło ten spokój wspomnienie żądania bachmistrza, ażeby deputat soli odbieranej w naturze zamienili na pieniądze. Tłumaczono sobie jednak, że żądanie to wyszło od jakiegoś niedoszłego żupnika, który zanim został mianowany, chciał pokazać swą gorliwość o zwiększenie dochodów żupnych.

Do urzędu żupnego w Zamku, pod różnymi pozorami zachodzili po nowe wieści także kupcy wieliccy handlujący solą, zaniepokojeni, czy też nowy dzierżawca nie podwyższy ceny bawiana, tak nazywano wówczas jednostkę soli w handlu, kształu beczki z kamiennej soli, wążącej osiem centnarów.

Już było z południa, gdy zjechał do Zamku karbarz, Kowalowski Mikołaj, człek słuszny, szpakowaty, bogato ubrany, i kazał się zameldować

bachmistrzowi Pszczołowskiemu, który nietylko natychmiast go przyjął, ale podszedł do drzwi na jego powitanie, karbarz bowiem, jako naczelnik warzelni czyli karbaryi, zajmował stanowisko niezależne i podlegał tylko żupnikowi.

— Czolem, domine magister montium, — powitał Kowalowski bachmistrza, uchyłając nisko kołpaka.

— Czolem, domine carbarius! — odrzekł Pszczołowski i wraz prowadził gościa do mniejszej sali obitej makatami, w której przyjmowano znakomitsze osoby.

Po zagajeniu rozmowy, gdy zasiadli przy gąsiorku miodu, rzekł Kowalowski:

— Dowiedziałem się domine magister, że z Zamku wyszła wieść, jakoby urodzony Maciej Wołczyński, sekretarz królewski, objął dzierżawę żup. Przyjechałem tedy zasięgnąć języka w tej sprawie.

— Wieść prawdziwa, a doniósł mi o tem ksiądz Lipnicki societatis Jesu, mój krewniak, blisko dworu królewskiego stojący.

— Mammy tedy nowego żupnika, — westchnął Kowalowski, popił miodu ze srebrnego kubka i dodał: — daj nam Panie Boże z nim szczęśliwie prowadzić żupy. Czy znasz go wasza miłość?

— Nie. On z ruskiej szlachty, a my z Wielkopolski rodem.

— A krewniak nie pisał o nim, kto zaczął?

— Niewiele i ostrożnie. Doniósł mi jednak, że to gładki i młody człowiek, w łaskach u królowej jejmości i jej wstawiennictwu zawdzięcza, że po znieszeniu przez rebelię kozacką obszernych włości wziętych po żonie na Wołyniu, otrzymał żupy w dzierżawę.

(D. c. n.).

uważać świadectwa wydawane obronie na prawo widzenia się z podsądnymi za ważne tylko do chwili ogłoszenia aktu oskarżenia. Z chwilą ogłoszenia aktu oskarżenia obrona nie ma prawa porozumiewania się z podsądnym. W razie koniecznym może obrona uzyskać specjalne pozwolenie. Zarządzenie to jest bardzo niedogodne, gdyż uniemożliwia porozumiewanie się w sprawie skargi kasacyjnej.

(—) **Inspekcja więzienna.** Główny zarząd więzień pracuje w chwili obecnej nad rozciągnięciem inspektoratu więzień na całe państwo.

Dotychczas inspekcja więzienna istnieje tylko w największych miastach, posiadających wielkie więzienia.

Zdaniem głównego zarządu więzień, doświadczenie wykazało, że wprowadzenie inspekcji więziennej odbija się pomyślnie na stanie więzień pod względem polepszenia warunków higienicznych, pożywienia więźniów itd.

Główny zarząd więzień uważa, że rozciągnięcie nadzoru inspekcji więziennej na całe państwo nie spowoduje wydatków dla skarbu, gdyż — według przepisów obowiązujących — trzecia część zarobku więźniów idzie na rzecz skarbu.

(—) **Przekazy telegraficzne.** Główny zarząd poczt i telegrafów wprowadza — jak donoszą „Birz. Wied.” — dostarczanie wiadomości o nadejściu przekazów telegraficznych do miejscowości znajdujących się w pewnej odległości od biur pocztowo-telegraficznych przez specjalnych posłańców na tych samych zasadach, jak obecnie dostarczane są telegramy.

Dla wygody wysyłających opłata za dostarczanie awizacji może być uiszczana markami nalepianymi na przekaz.

(a) **O udogodnienie pocztowe.** Grono fabrykantów i przemysłowców łódzkich zwróciło się do naczelnika warszawskiego okręgu poczt i telegrafu z prośbą o przywrócenie dawnego udogodnienia, aby przesyłki pieniężne i listy wartościowe do 500 rubli wręczane były adresatom w ich mieszkaniach.

Udogodnienie to zostało skasowane od roku 1906, to j. od czasu rozruchów w Łodzi.

W sprawie tej naczelnik warszawskiego okręgu pocztowego zwrócił się do tutejszego kantoru pocztowego o opinie, czy praktykowane dawniej udogodnienie można przywrócić.

(—) **W sprawie emigracji.** Wobec zwiększonej ostatnimi czasy emigracji włościan z gubernii zachodnich i z miejscowości pogranicznych, ministerium spraw wewnętrznych poleciło tutejszym gubernatorom zwrócić baczną uwagę na działalność agentów różnych przedsiębiorstw emigracyjnych i towarzystw okrętowych i zbadać, czy agenci nie mają styczności z Towarzystwem emigracyjnym w Wiedniu, które według otrzymanych przez ministerium informacji, wysłało do gubernii pogranicznych państwa rosyjskiego swych agentów.

(—) **Przyszły urodzaj.** Według otrzymanych przed 24 stycznia st. st. danych centralnego komitetu statystycznego w 75 guberniach i obwodach okazuje się, że ogólny przebieg zimy w pierwszej połowie nie był sprzyjający dla ozim. Śnieg spadł w większości gubernii później, niż zazwyczaj i w ilości niedostatecznej dla odkrycia ozim. Wyjątek stanowią gubernie północne, systemu jezior i nadbałtyckie, w których zasiewy ozime były okryte dobrze.

(a) **Z towarzystw akcyjnych.** T-wo akcyjne „Emil Hebler”, zakończyło ubiegły rok operacyjny zyskiem rb. 89,496. Na dywidendę wyznaczono 4 i pół proc.

— T-wo akc. manufakturowe „S. Szeps i S-ka”, osiągnęło zysku rb. 49,171, z czego na dywidendę wyznaczono 5 proc.

(e) **Nowa parafia w Łodzi.** Na dzień 8 marca wyznaczone zostało zebranie ogólne parafian kościoła Wniebowzięcia N. M. P. w sali jadalnej I. K. Poznańskiego przy ul. Ogrodowej nr. 16 w sprawie utworzenia nowej parafii, do której wydzielone by zostały dzielnice parafii staromiejskiej, między innymi: Radogoszcz, Zubardz, Bałuty i t. d.

Oprócz tego na porządku dziennym zebrania tego znajdują się sprawy następujące: przyjęcie ofiarowanego przez bar. Juliusza Heinza placu pod budowę kościoła, budowa kaplicy z szo-

py, znajdującej się na tym placu, budowa kaplicy i domu dla księdza i służby na cmentarzu w Dołach, budowa na tymże cmentarzu domu przedpogrzebowego dla ekshumacyi zwłok; wreszcie wybór trzeciego członka dozoru kościoła Wniebowzięcia N. M. P.

(h) **Przyjazd sądu okręgowego.** W poniedziałek 23 b. m. przyjeżdża do Łodzi sąd okręgowy piotrkowski dla osądzenia blisko 40 spraw karnych.

(a) **Milionowy spadek.** Dowiadujemy się, że zmarła wdowa po fabrykancie i milionerze, Leonia Poznańska, pozostawiła 30 milionów rubli osobistego majątku, ulokowanego w różnych papierach procentowych w bankach zagranicznych.

(x) **Znaczna ofiara.** W uzupełnieniu wzmianki w legacie zmarłej w tych dniach b. p. Leony Poznańskiej, małżonki twórcy T-wa Akc. I. K. Poznański — donosimy, że zmarła przeznaczyła 100,000 rb. dla byłych robotników fabryki Poznańskich, którzy utracili zdolność do pracy. Za sumę tę mają być nabyte 5 proc. listy zastawne T-wa kredytowego m. Łodzi na imię chrześcijańskiego T-wa dobroczynności w Łodzi.

Oprócz tego rodzina Poznańskich przeznaczyła 10,000 rb. dla uczczenia pamięci zmarłej. Sumę tę w 5 proc. listach zastawnych T-wa kred. m. Łodzi seryi VII złożono z kuponami bieżącymi w temże towarzystwie na imię chrześcijańskiego T-wa dobroczynności jako legat imienia b. p. Leony Poznańskiej, od którego odsetki mają być corocznie rozdawane w rocznicę jej śmierci biednej ludności chrześcijańskiej podług uznania zarządu T-wa dobroczynności.

Procent od tego legatu za cały rok w sumie 475 rb. ma być rozdany w dniu pogrzebu b. p. Leony Poznańskiej.

Zarząd chrześcijańskiego T-wa dobroczynności sumę tę złoży jutro do rąk swych opiekunów cyrkulowych, którzy zajmą się jej rozdawnictwem.

(a) **Śmiertelność wśród żydów.** Według danych statystycznych, zmarło w Łodzi 248 żydów, w tem mężczyzn 43; kobiet 46; chłopców do 15 lat — 25, dziewcząt 18; do jednego roku dzieci zmarło 70; urodziło się nieżywych 46.

(h) **O przewodnik.** Droga żelazna warszawsko-wiedeńska prosi zarząd kolei Fabryczno-Łódzkiej, aby pozwoliła przesyłać depesze do Warszawy po przewodniku łódzkim, gdyż przewodnik kolei kaliskiej Łódź — Warszawa nie funkcjonuje.

Z tego powodu potrzeba jeden przewodnik pobudować na kolei obwodowej.

(g) **Zebranie zwolenników sportu.** Onegdaj, w lokalu własnym przy ul. Nowo Spacerowej nr. 49 odbyło się ogólne zebranie członków tow. zwolenników sportu.

Po zagajeniu zebrania przez prezesa p. W. Sokolewicza przewodniczącym obrano p. A. Flacha, który zaprosił na asesorów pp. R. Gdowski i J. Wronowski, a na sekretarza p. W. Waltera.

Po zatwierdzeniu przez zebranych sprawozdań z działalności zarządu oraz sportowego i kasowego, debatowano nad świeżo opracowanym regulaminem dla członków ćwiczących lub wogóle pozostających w lokalu towarzystwa.

Regulamin przyjęto w brzmieniu, proponowanym przez zarząd.

W uznaniu zasług, położonych około założenia tow. wybrano p. Wacława Sokolewicza członkiem honorowym tow. prosząc go równocześnie, by i nadal piastował godność prezesa.

Za gorliwą pracę w zarządzie wyrażono p. J. Urbankiewiczowi podziękowanie.

W końcu przystąpiono do wyborów. Do zarządu wybrani zostali: pp. M. Wilbert, M. Kędzia, J. Ulankiewicz, W. Wasilewski, Fr. Wasik, W. Walter, L. Krall, St. Surowiński i Kl. Urbanowicz.

Do komisji rewizyjnej weszli powtórnie pp. A. Flach, J. Goczyński i W. Król.

(x) **Zabawa sportowców.** W nadchodzącą sobotę 21 b. m. w lokalu własnym tow. przy ul. Nowospacerowej nr. 49 odbędzie się ostatnia w tym karnawale zabawa taneczna.

Nadmienić należy, że każda z pań przy wejściu na salę otrzyma upominek.

(x) **Z T-wa warszawskich cyklistów.** Zapowiedziana na sobotę 21-go b. m., w pięknie

udekorowanej sali „Lutni”, zabawa kostyumowa zapowiada się doskonale; tańce urozmaicone będą różnemi niespodziankami.

Komisja sportowa T-wa opracowała już program wycieczek i wyścigów na sezon tegoroczny i roześle go w egzemplarzach drukowanych wszystkim członkom.

Kupnem numerów do rowerów na rok bieżący zajmie się jak zwykle kapitan T-wa, prosi jednak członków o jaknajprędze składanie na jego ręce należności w kwocie rb. 1.50.

(x) **Z „Lutni”.** T-wo „Lutnia” zamyka swój sezon koncertowy podwieczorkiem tanecznym, który odbędzie się w nadchodzącą niedzielę, dnia 22-go b. m.

„Podwieczorki taneczne „Lutni” mają już swoją wyrobioną tradycję i gromadzą zwykle licznych gości, to też i ostatnia zabawa ta cieszyć się będzie niewątpliwie dużym powodzeniem.

Przystępne ceny wejścia, przy pięknej dekoracji lokalu balowego, skłonią wszystkich zwolenników ochoczej i bezpretensjonalnej zabawy do naznaczenia sobie rendez-vous w niedzielę w lokalu „Lutni”.

Początek punktualnie o godz. 7 wieczorem.

(x) **Zabawy głuchoniemych.** Stowarzyszenie głuchoniemych „Wzajemność” urządza na zakończenie karnawału dla swych członków i wprowadzonych gości dwie zabawy, z których pierwsza odbędzie się w sobotę 21 b. m., druga zaś we wtorek 24 b. m.

Obie zabawy odbędą się w lokalu własnym T-wa przy ul. Przejazd № 14.

(h) **Cech majstrów murarskich** robi starania o szkołę dla podmajstrzych murarskich.

(h) **Zabawa majstrów murarskich**, urządzona wczoraj wieczorem w sali przy ulicy Głównej nr. 31 dla członków i zaproszonych gości, powiodła się bardzo dobrze, bawiono się do rana. W przerwach pomiędzy tańcami śpiewał kuplety p. Łętowski.

(x) **Zabawa kotlarzy.** Stow. wzajemnej pomocy kotlarzy miedzi urządza w sobotę 21 b. m. w sali strzelców przy Wodnym Rynku zabawę taneczną dla członków i wprowadzonych gości.

Zabawa zapowiada się bardzo dobrze.

(x) **Zebranie czeladników kowalskich** W nadchodzącą niedzielę 22 b. m. o godz. 3 po poł. odbędzie się w lokalu przy ul. Widzewskiej nr. 84 ogólne zebranie członków stow. czeladników kowalskich.

Z uwagi na to, że porządek dzienny obejmuje kilka ważnych spraw, między innymi także sprawę nowej choragwi cechowej, zarząd prosi członków o liczne i punktualne przybycie.

(a) **Z Związku branży papierowej.** Przy Związku zawodowym pracowników branży papierowej otwarte zostało biuro pośrednictwa pracy dla drukarzy, introligatorów, pudełkarzy i t. d.

Zarząd związku, w myśl zapadłej na ostatnim zebraniu uchwały, zwrócił się ponadto do gubernatora piotrkowskiego z prośbą o pozwolenie na otwarcie czytelni i biblioteki dla członków Związku.

(a) **Dziwna żądania.** Kapelmistrz teatru niemieckiego „Thalia” p. Redo, będący członkiem wiedeńskiego Stowarzyszenia „Artisten-Verband”, żąda od należących do orkiestry, aby zapisywali się do wzmiankowanego Stowarzyszenia, grożąc w przeciwnym razie zastępstwem zgranych członków orkiestry innymi, którzy są już członkami tego związku.

W odpowiedzi na to grono muzyków, zajętych w „Thalii” odwołało się obecnie do Towarzystwa wzajemnej pomocy muzykantów orkiestrowych o przedsięwzięcie kroków w celu zwalczania niewłaściwych żądań p. Redo.

(h) **Okradzenie wagonu.** Pociąg nr. 261 wyszedł z Kozłówek o godz. 12 w nocy.

Na 7 wiorście brekowały zauważył, że z wagonu krytego wyskoczyło 3 ludzi. Zatrzymał więc pociąg, który stanął na 9 wiorście. Stwierdzono że ubyła z wagonu skrzynia ze śrubami. — Na drugi dzień skrzynię tę znaleziono na 7 wiorście. Złodzieje, widząc, że zrobili wybór niekorzystny zostawili skrzynię na linii.

(a) **Kradzież.** Z mieszkania Wilhelma Frizego, przy ulicy Wólczuńskiej № 75, niewiadomo

złodzieje skradli różne rzeczy wartości przeszło 200 rubli.

(a) **O zabójstwo.** Drugi wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego rozpatrywał w tych dniach sprawę 16 letniego Aleksandra Kielanowicza, oskarżonego o zabójstwo.

W dniu 28 listopada 1912 r. o godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Nowomiejskiej, stojący przed sklepami żydzi B. Skosowski, Ch. Szlesser, S. Goldchar, usłyszeli krzyk pochodzący ze sklepu zegarmistrzowskiego Jankla Dajcha w domu nr. 32. Nagle ze sklepu tego wybiegł młody chłopiec, a za nim zbroczony krwią Dajch, krzycząc „trzymajcie bandytę“. Dajch schwycił chłopca za rękę, lecz ten wyrwał mu się i uciekł. Dajch, powróciwszy do sklepu, padł na ziemię, poczem przewieziony do szpitala zmarł w pół godziny.

Sprawcę zbrodni Aleksandra Kielanowicza aresztowano na Starym Rynku. W sklepie Dajcha znaleziono okrwawiony duży nóż kuchenny.

Badany na sądzie Kielanowicz zeznał, że zamierzał kupić dewizkę u Dajcha, ten ostatni wymyślał mu, że prawdopodobnie przyszedł coś ukraść. Wówczas schwycił on za nóż leżący na stole i ugodził nim Dajcha w piersi, lecz zabijając go nie chciał.

Sąd skazał Aleksandra Kielanowicza na pozbawienie praw i osadzenie w więzieniu na 6 lat oddzielnie od pełnoletnich.

(a) **O kradzież koni.** Sąd okręgowy piotrkowski rozpatrywał onegdaj sprawę 44-letniego Stanisława Wojciechowskiego, oskarżonego o to, że w nocy z 23 na 24 sierpnia r. z, w Brzeżycy, z zamkniętej stajni Jakóba Adamczyka, skradł 3 konie. Dla dostania się wewnątrz koniokrad przebił otwór w dachu, a następnie dopiero wyłamał drzwi.

Sąd skazał Wojciechowskiego, karanego już kilkakrotnie i pozbawionego praw, na 3 lata rot aresztanckich.

(a) **Sprostowanie.** Proszeni jesteśmy o sprostowanie mylnie podanego wczoraj nazwiska stróża, przyuczonego na śmierć w domu przy ulicy Zgierskiej Nr. 20.

Właściwe jego nazwisko brzmi Adam Szymański, lat 39 (a nie Dąbrowski).

Szymański spuszczał po schodach do piwnicy beczkę z miodem, należącą do Józka Karasika.

(h) **Drobny ogień.** Wczoraj o godz. 5 po poł. zawezwano straż ogniową do fabryki na ul. Piotrkowską Nr. 254, gdzie wynikł pożar w suszarni.

Ogień ugasił IV oddział straży ochotniczej. Oddział II-gi i straż miejska powróciły do domów rekwizytowych, nie biorąc już udziału w akcji ratunkowej.

(a) **Kradzież świec.** Rewirowy I-go cyrkułu policyjnego, przechodząc onegdaj o godzinie 5-ej rano ulicą Brzezińską, zauważył resorkę, na której naladowane było 20 skrzyń z jakimś towarem. Podejrzewając, że towar ten może pochodzić z kradzieży, rewirowy zatrzymał resorkę i wraz z woźnicą Ludwikiem Baranowskim odprowadził ją do cyrkułu. Tutaj okazało się, że skrzynie zawierają świece stearynowe.

Tęże nocy strażnicy ziemscy podczas rewizji w mieszkaniu złodzieja pobytowego Stanisława Dybowskiego w Radogoszczu przy ul. Szopena Nr. 11 znaleźli 10 skrzyń świec stearynowych z etykietami firmy „Bracia Krestowkowi“. Dybowski w czasie rewizji zbiegł.

Agenci wydziału śledczego, zawiadomieni o zatrzymaniu transportu świec, przeprowadzili dochodzenie, przyczem badany na śledztwie Baranowski, początkowo twierdził, że nie wie nic o pochodzeniu tych świec, a następnie, przyparty do muru, zeznał, że świece te zostały skradzione ze składu firmy „Wogau i S-ki“ przy ul. Przejazd Nr. 86. Pierwszy raz skradziono za 500, drugi raz za 482 rb.

Resorkę Baranowskiego do przewożenia świec wynajęli: Stanisław Dybowski, Feliks Roszke i Jan Okrasiniński.

Dotąd zatrzymano tylko Feliksa Ronke, pozostali uciekają się.

(a) **Wspaniałomyślny złodziej.** Przed tygodniem w jednym z tutejszych kinematografów skradziono przybytemu z Erywania Sarkisowi Bagdasarowowi zegarek złoty z dewizką, wartości około 200 rb.

Wczoraj posłaniec miejski przyniósł do biura policyjnego jakąś paczkę, którą polecono mu tu oddać. Po otwarciu okazało się, że zawiera ona zegarek i dewizkę skradzioną Bagdasarowowi.

Dotąd nie ustalono, kto oddał posłańcowi ową paczkę.

(p) **Maże bruki.** Wczoraj wieczorem, Prazo Fogel, robotnik fabryczny, lat 20, powracając z fabryki do mieszkania, na ul. Wodnej Nr. 15 potknąwszy się o dziurę w trotuarze, upadł na bruk tak nieszczęśliwie, że zwichnął lewą rękę w ramieniu.

Pomocy udzielił nieszczęśliwemu lekarz Pogotowia.

(p) **Przy pracy.** Na ul. Przędzalnianej Nr. 46 M. Gorzędowska, robotnica fabryczna, lat 28, w maszynie, na której pracowała, odniosła rany szarpane prawej ręki.

— Na ul. Piotrkowskiej Nr. 118 A. Rasler, bla-

charz, lat 32, przez nieostrożność uderzony przez innego blacharza ostrem narzędziem, odniósł ranę lewej ręki.

W obydwu wypadkach doraźnej pomocy poszwanym udzielił lekarz Pogotowia.

*

(a) **Nowy kościół.** Dzięki energicznym staraniom grona obywateli w Rudzie Pabianickiej wybudowany ma tam być kościół katolicki, którego brak odczuwają tamtejsi mieszkańcy, zmuszeni udawać się do Pabianic.

Odpowiednie starania dla uzyskania pozwolenia na zbieranie na ten cel składek już poczyniono.

(a) **Ze straży ogniowej w Rudzie Pabianickiej.** W Rudzie Pabianickiej zorganizowano straż ogniową ochotniczą. Do zarządu wybrani zostali p.p. T. Kinderman (prezes), R. Szelbel (wiceprezes), J. Wiśniewski, A. Hoppe, W. Jedrychowski, J. Skoniecki, A. Glatt, J. Krenc, M. Grodzicki, inż. L. Neuman, W. Bartelmus oraz I. Rassalski.

Wybrany zarząd przedstawiony został do zatwierdzenia gubernatora piotrkowskiego.

(a) **Odmowa.** Zgierskie tow. rozwoju fizycznego „Bieg“, pragnąc rozbudzić zamiłowanie do gimnastyki wśród dorastającej młodzieży, zaprojektowało organizowanie ćwiczeń takich dla dzieci w wieku od lat 15, lecz gubernator odmówił wydania na to pozwolenia.

SZUKA.

(x) **Teatr polski.** Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś we czwartek po cenach zwyczajnych arcywesoła komedyo-farsa „Askuracya wierności“, która na premierze obudziła ogromne zainteresowanie budząc wśród publiczności serdeczną wesołość.

Zaznaczyć atoli należy, że farsa powyższa ze względu na zbyt swobodną fabułę, nie kwalifikuje się dla młodzieży.

W piątek „Paryasy“, głośna sztuka Zapolskiej.

W sobotę po południu po cenach najniższych dla młodzieży efektowna sztuka w 5-iu aktach H. Sienkiewicza p. t. „Ogniem i mieczem“, wieczorem po raz pierwszy rozgłoszona sztuka w 6 aktach (16 odstępach) Franka Wedekinda „Przebudzenie się wiosny“ z pp. Solską, Morską, Jarocką, Kochówną, Biegańskim i Wolskim w rolach głównych. Ponadto przyjmuje udział cały zespół artystyczny.

Dyrekcya teatru w celu uświetnienia przedstawienia tego sprawiła nową piękną wystawę ściśle według wzorów teatru Reinharda w Berlinie, gdzie sztukę powyższą grają od trzech lat z ogromnym powodzeniem.

(x) **Teatr ludowy.** W nadchodzącą niedzielę 22 b. m. drużyna teatru ludowego, pod reżyserią p. O. Szeffera odegra po raz drugi piękną baśń dramatyczną Karola Matuscha p. t. „Madej Zbój“, która wywarła ogromne zainteresowanie wśród stałych bywalców tego najtańszego w Łodzi teatru.

Matusch osnuł swój dramat na podaniach ludu góralskiego o słynnym rozbójniku Madeju.

Dwudziestoletni Madej chciał poślubić ubogą pasterkę Olę, czemu się gorąco sprzeciwiała matka Madeja. Podczas nieobecności syna przedstawiła Olę sąsiadom jako czarownicę. Lud zawłókł młodą pasterkę do grodu, gdzie osadzono ją na spalenie na stosie, wypalając przedtem oczy rozpalonym żelazem. Zjawia się Madej, zabija oprawców i porywa z sobą okaleczoną kochankę, poprzysięgając ludowi straszną zemstę. W pierwszym rzędzie zabija rodziców i ukrywa się z Olą w lesie. Odtąd Madej staje się postrachem całej okolicy i morduje wszystkich spotkanych w lesie ludzi.

Sztuka otrzymała nową oprawę i wywiera silne wrażenie.

Zarząd Stow. robotników chrześcijańskich, ulegając licznym prośbom stałych bywalców teatru ludowego, rekrutujących się przeważnie ze sfer robotniczych, postanowił od 22 b. m. rozpocząć niedzielne przedstawienia teatralne o godzinie wcześniej, t. j. o godz. 6-ej wieczorem.

(x) **Zakończenie karnawatu.** Towarzystwo śpiewacze imienia „Moniuszki“ urządza w sobo-

tę dnia 21-go b. m. pod tym tytułem dla swych członków i wprowadzonych gości wieczornicę w sali „Domu Ludowego“ przy ulicy Przejazd Nr. 34.

Na program wieczornicy złożą się: występ chóru Towarzystwa pod dyrekcją p. T. Plucińskiego; odegranie przez koło dramatyczne T-wa „Consilium Facultatis“ arcyzabawnej komedii „hr. Aleks Fredry“, wreszcie występ artystów „Teatru Ludowego“ pp.: Michałowskiego i Bartczaka, którzy swymi pełnymi humorem i dowcipu wierszami i monologami dadzą możność uczestnikom wieczoru spędzić kilka wesołych chwil.

Tańce przy dźwiękach doborowej orkiestry prowadzić będzie p. Olszewski.

Początek wieczornicy o godzinie 8-ej i pół wieczorem.

Z WARSZAWY.

* **Wisła ruszyła.**

Wczoraj w południe skutkiem onegdajszego deszczu Wisła pod Warszawą ruszyła na całej szerokości przy dość niskim, bo wynoszącym 6 stóp i 1 cal stanie wody.

Po spłynięciu lodu z pod Warszawy do wieczora płynęły wolne od kry fale. Wczorajem stan wody zaczął się podnosić, a na falach Wisły ukazała się kra, stwierdzająca, że również w górze Wisły lody ruszyły.

Prawdopodobnie za kilka najbliższych dni po spłynięciu lodów w górze Wisły można się spodziewać wreszcie żeglugi.

* **Z ruchu strajkowego.**

Onegdaj w południe zastrajkowali robotnicy fabryki łózek metalowych Piotra Jarnuszkiewicza (Gęsta 16).

Strajk rozgrywa się na tle ekonomicznym. Strajkuje 150 robotników.

— W fabryce zegarów p. f. „Br. Fortwengler“ (Okopowa nr. 28) zastrajkowali w liczbie 132 ludzi, żądając, aby administracya przyjęła z powrotem wydalonego robotnika.

* **Pożar pod miastem.**

W Miedzeszynie z niewiadomej przyczyny powstał ogień w willi Lejby Kryweca i Fabiana Holendra.

Pożar zniszczył całą willę, ubezpieczoną na 7,400 rb.

Z KRÓLESTWA.

Pożar po pożarze. W Tomaszowie rawskim na tem samym miejscu, gdzie jak donosiliśmy wczoraj, był wielki pożar, nazajutrz znowu wynikł pożar powstały widocznie z niezgaszonych zgliszcz.

Straż ogniowa stłumiła ogień po pracy 2-godzinnej.

Morderstwo. Na drodze między Tomaszowem Rawskim a wsią Nagorzycę bandyci napadli w dzień na włościanina Łukasza Tomcoka, którego zamordowali, poczem zabrali mu 400 rb. jakie miał przy sobie, o czem widocznie bandyci wiedzieli.

Policya jeszcze nie natrafiła na ślad morderców.

Zamknięcie stowarzyszeń. W dniu 13 b. m. kielecka komisya gubernialna dla legalizacyi związków i stowarzyszeń — rozwiązała stowarzyszenie współdzielcze powiatu olkuskiego wraz z 40 instytucjami, przeważnie ochronami i salami zajęć, staniem ks. Wł. Musielewicza proboszcza skałskiego powstałe.

Z CESARSTWA.

—?

Szyneł przyczyną samobójstwa. Żołnierz Moskaleńko — jak donosi „Dzień“ — rzucił się w Tyraspolu pod pociąg z powodu tego, że przepił szyneł skarbowy.

Wergun mordercą. We wsi Czobotki-Połogi pod Smiłą włościanin Wergun, pragnąc zarobować należące do jego żony 261 rb, zarabiał siekierą żonę, brata i troje drobnych dzieci.

Z sejmu galicyjskiego.

(Tel. „Rozwoju”).

Lwów 18 lutego.

Na dzisiejszym posiedzeniu sejmu pos. Głabiński motywował wnioski o rozszerzeniu autonomii, pociąganiu namiestnika do odpowiedzialności przed sejmem oraz ustanowieniu trybunału krajowego administracyjnego. Okuniewski, w imieniu rusinów, protestował przeciwko odsyłaniu wniosków do komisji administracyjnej.

Rusini zasadniczo sprzeciwiają się rozszerzeniu autonomii krajowej; są zwolennikami tylko autonomii narodowej. Sejm wszystkimi głosami przeciw głosom rusinów uchwalił odesłać wnioski do komisji. Okuniewski założył protest. Następnie Zamorski uzasadniał wniosek przymusowego ubezpieczenia od ognia i utworzenia ubezpieczenia krajowego. I ten wniosek odesłano do komisji.

W końcu pos. Staruch interpelował prezydym, co się stało z wnioskami jego, przedstawionymi w sprawie utrudnień emigracyjnych. Marszałek odpowiedział, że wnioski te postawione były na dzisiejszym porządku dziennym, ale pod obrady wejść prawdopodobnie dopiero w sobotę.

Pos. Staruch zrobił z tego powodu wielką awanturę.

Mowa pos. Trąpczyńskiego.

Berlin, 18-go lutego.

Podczas dalszej dyskusji w sejmie pruskim nad etatem ministerium spraw wewnętrznych, zabrał między innymi mówcami, głos w imieniu Koła Polskiego poseł Wojciech Trąpczyński, odpowiadając na poprzednie wywody konserwatyistów Zedlitz i Kardorfa.

Podczas przemówienia poseł polski był kilkakrotnie przywoływany przez marszałka do porządku.

Gdy następnie Trąpczyński chciał wszcząć sprawę działalności „Ostmarkenvereinu”, marszałek zwrócił jego uwagę, że kwestya ta nie należy do porządku dziennego, gdyż odbędą się nad nią debaty specjalne.

Wtedy Trąpczyński oświadczył: „Jesteśmy zaczepieni, musimy więc odpowiadać”.

Marszałek jednak do omawiania działalności „Ostmarkenvereinu” nie dopuścił. Wtedy Trąpczyński wszczął sprawę znanych nadużyć wyborczych przez landrata Halema w Swieciu i tu jednak marszałek głos mu odebrał.

Trąpczyński opuścił, wobec tych szykan, mównicę, a schodząc zawołał:

„Całe ministerium pruskie jest filią „Ostmarkenvereinu” i dlatego też landrat Halem, mimo nieprawdopodobnych nadużyć wszedł do parlamentu.”

O wyższe uczelnie na Litwie.

Petersburg, 18 lutego.

Nacyonalści złożyli w Dumie w ubiegłym wtorek wniosek o otwarcie dwóch wyższych zakładów naukowych na Litwie.

W Mińsku projektują nacyonalści założenie instytutu rolniczego, zaznaczając, że rolnictwo litewskie wymaga zbadania naukowego i że jedyny istniejący w całym kraju średni zakład naukowy rolniczy nie jest w stanie zaspokoić wymagań.

Poza tem nacyonalści domagają się założenia w Witebsku lub Mińsku uniwersytetu.

Twierdzą oni, że „cała gałąź plemienia rosyjskiego, mianowicie białorusini, zamieszkujący 6 gubernij, kraj liczący 13 milionów mieszkańców, posiadający 35 gimnazyów i 14 szkół realnych, nie posiada wyższego zakładu naukowego.”

Tymczasem na Białej Rusi szczególnie daje się we znaki brak sił kulturalnych.

Nacyonalści żądają, by w razie niemożności otwarcia na razie całego uniwersytetu w Witebsku, otwarto chociaż wydział lekarski,

TELEGRAMY.

Nowy minister wojny.

PETERSBURG, 18 lutego (wł.). W związku z pogłoską o mianowanie generała Suchomlinowa generał-gubernatorem warszawskim krąży pogłoska, iż ministrem wojny ma zostać generał Zilinskij.

Otwarcie nowych zakładów naukowych.

PETERSBURG, 18 lutego (wł.). Ministerium oświaty zakłada w roku bieżącym 20 nowych gimnazyów, w tej liczbie w Płocku i Włocławku oraz 12 szkół realnych, w tej liczbie jedną w Warszawie.

Zmiana namiestnika Galicji.

LWÓW, 18 lutego (wł.). Dzienniki dzisiejsze donoszą, że namiestnik dr. Korytowski otrzyma prawdopodobnie tekę ministra skarbu. Obsadzenie tego stanowiska nastąpić ma niebawem, przed zwołaniem parlamentu austriackiego, który zbierze się d. 3-go marca r. b. Następcą Korytowskiego na stanowisku namiestnika dla Galicji będzie prawdopodobnie Paweł ks. Sapieha.

Bank albański.

PARYŻ, 18 lutego (wł.). W sprawie utworzenia banku albańskiego doszło już do porozumienia między mocarstwami. Austria i Włochy biorą po 30 proc., pozostałe zaś 4 mocarstwa po 10 proc. udziałów.

Strajk górników.

LONDYN, 18 lutego (wł.). Wśród górników angielskich panuje znów ruch strajkowy. W Rotherdam 10,000 górników zaprzestało pracy, domagając się podwyższenia zapłaty.

Napad na geografów.

NOWY JORK, 18 lutego (wł.). Otrzymano tu wiadomość, iż na ekspedycję naukową amerykańską, prowadzoną przez trzech znanych geografów amerykańskich napadli na rzece Amazonce indyjanie i wszystkich członków wyprawy wymordowali.

Powstanie w Meksyku.

PARYŻ, 18 lutego (wł.). Z Nowego Jorku telegrafują: Stany Zjednoczone wysłały znów 3 krążowniki do portu meksykańskiego Vera-Cruz.

Z ostatniej chwili.

„Prywatne” spotkanie.

Rzym, 19 lutego. (wł.) Dnia 1 kwietnia wyjedzie San Giulianno do Abazyi, gdzie spotka się prywatnie z hr. Berchtoldem.

Cofnięcie oskarżenia.

Budapeszt, 19 lutego. (wł.) Wczoraj po przesłuchaniu świadków w procesie w Marmarosz-Siget, prokurator cofnął oskarżenie przeciwko 31 oskarżonym z braku dowodów winy. Zostali oni natychmiast wypuszczeni na wolność. Na ławie oskarżonych pozostają jeszcze 52 osoby.

Na cześć ks. Wieda.

Londyn, 19 lutego. (wł.) Wczoraj odbył się w ambasadzie niemieckiej bankiet na cześć ks. Wieda. O godz. 9-ej wieczorem książę udał się do Paryża, skąd, po krótkim pobycie, wyjedzie do Neuwied. Król angielski obdarzył księcia wysokim orderem.

„Pospieszny” książę.

Paryż, 19 lutego. (wł.) Dziś o godz. 6-ej rano przybył tu książę Wied na pobyt kilkuniedniowy. Dziś złoży on wizytę prezesowi ministrów p. Doumergue, poczem odwiedzi innych ministrów i będzie na śniadaniu u Poincarego. Obiad spożyje w ambasadzie niemieckiej. Jutro odwiedzi wszystkich ambasadorów. Szybkość, z jaką podróżuje książę, zjednała mu przydomek „księcia pospiesznego”.

Pożyczka grecka.

Paryż, 19 lutego (wł.) Dzienniki dzisiejsze podają szczegóły o nowych pożyczkach greckich. Rząd grecki otrzymuje od Francji pierwszą pożyczkę w wysokości 175 mil. franków w końcu kwietnia r. b., drugą zaś w tej samej wysokości w końcu roku.

Gwarancję pożyczki stanowią będą cła w portach starogreckich, jak również w Salonikach i Kawali. Grecya zobowiązała się przestrzegać pierwszeństwa fabryk francuskich przy zamówieniach dla kolei, okrętów, armii i innych robot publicznych.

Budżet z deficytem.

Cotynia, 19 lutego (wł.) Projekt budżetu czarnogórskiego na rok 1914 przewiduje deficyt 4,750,000 k.

Włochy cofają się.

Rzym, 19 lutego (wł.) Rząd włoski uchwalił wycofanie wojsk z 12 wysp Egejskich, znajdujących się dotychczas w posiadaniu Włoch do dnia 31 marca.

Ekspedycja wojskowa.

Wedyolan, 19 lutego (wł.) Dziennik socjalistyczny „Avanti” donosi, że rząd włoski wysłał do Trypolisu nową ekspedycję wojskową dla ukarania zbuntowanych arabów. Ekspedycja składać się ma z 30 tys. piechoty i 5 tys. konnicy.

Skutki epidemii.

Paryż, 19 lutego (wł.) Parlamentarna komisja dla spraw wojskowych została zwołana nagle na nadzwyczajne posiedzenie w sprawie zmiany ustawy o trzyletniej służbie wojskowej. Stoi to w związku z epidemią różnych chorób w armii francuskiej.

Udałe próby.

Paryż, 19 lutego (wł.) Wczoraj dokonano z wieży Eiffla interesujących doświadczeń z nowym przyrządem do walki z balonami i neronplanami. Jest to kapsel, napełniony 0,2 litra płynnej substancji wybuchowej, który po uderzeniu w twarde przedmiot wybuchu i obejmuje go płomieniem. Próby dały doskonałe rezultaty.

Wszędzie oni..

Bytom, 19 lutego (wł.) Po dziewięciodniowych rozprawach skazał sąd tutejszy Lubelskiego, żyda, wydalonego z granic Królestwa Polskiego za uprawianie handlu żywym towarem, na 9 lat domu karnego i 12,000 marek kary, oraz dodatkowo na rok i 4 miesiące domu karnego, a po odbyciu kary na utratę przez lat 10 praw honorowych i na oddanie pod dozór policyi.

Jak wiadomo, poseł Korfanty poruszył na jednym z posiedzeń sejmu pruskiego tę sprawę.

Groźby strajku.

Marsylia, 19 lutego (wł.) Grozi tu nowy strajk w marynarce handlowej. Oficerowie okrętów handlowych postanowili na odbytem wczoraj zebraniu przystąpić dziś jeszcze po strajku, o ile postawione przez nich żądania nie będą uwzględnione.

Fatalna omyłka.

Londyn, 19 lutego (wł.) Adwokat sufrażystki, która pobiła wczoraj 67-letniego lorda Wierdala, zażądał wypuszczenia swej klientki za kaucyą na wolność. Okazało się, że 24-letnia, słynna z piękności sufrażystka pobiła lorda V. przez pomyłkę, gdyż właściwym zadaniem jej było poturbować prezesa ministrów Asquitha.

Z dzielnic polskich.

ZE LWOWA. Odznaczenia za reformę. Namiestnik Korytowski wyjechał wczoraj do Wiednia, biorąc z sobą listę polityków galicyjskich, którzy mają otrzymać nagrody i odznaczenia w związku z doprowadzeniem do skutku reformy wyborczej.

Korytowski otrzyma prawdopodobnie wielką wstęgę do orderu św. Stefana lub tytuł hrabiowski. Prezes Koła polskiego dr. Leo, marszałek krajowy Goluchowski i referent Niezabitowski, mianowani będą prawdopodobnie radcami tajnymi.

Z pośród rusinów, dr. Lewicki będzie mianowany radcą tajnym lub też otrzyma krzyż komandorski z gwiazdą.

— **Pożar torfowisk.** W majątności Dolina w Gal. wsch. płoną od dwóch dni torfowiska, które zajmują obszar 1500 morgów. Dotychczas pożar zajął trzecią część tego obszaru. Straty obliczają na 2,300,000 koron (blisko 1 mil. rubli).

Z POZNANIA. Zgon wroga hakaty. Zmarł prezes niemieckiego związku rolniczego w W. Ks. Poznańskim Engel. Zmarły był stanowczym przeciwnikiem hakatystycznego działania „Ostmarken Vereinu“, uważając, że związek ten oddziaływał szkodliwie na ustrój ekonomiczny, a więc i na prawidłowy postęp rolnictwa i miewał z tego powodu wielokrotne zatargi z tą instytucją.

Wiadomości zamiejscowe.

Związek kobiet polskich. Dzięki dłuższym staraniom i agitacji dochodzi w Kolonii do skutku związek kobiet polskich, przeważnie z rodzin robotniczych w zagłębiu górniczym rzeki Ruhr'y.

Cel związku: wzajemne poznanie się i utwierdzenie w języku polskim i polskim obyczaju oraz wzajemne oddziaływanie w kierunku reli-

gijno-umoralniającym. Związek rozgałęzia się na grupy, z których każda funkcjonuje w pewnym centrum zagłębia.

W ostatnich tygodniach założono kilkanaście grup pomienionego związku.

Szkodliwy środek leczniczy. Lekarze niemieccy zażądali obecnie zakazu wprowadzania do Niemiec środka przeciwsyfilitycznego „Salvarsan“, którego nadużycie, jak stwierdza dr. Erlich (wynalazca środka „606“), spowodowało śmierć w 575 wypadkach.

OFIARY.

Na kościół św. Stanisława Kostki.

Zamiast wieńca na grób ś. p. Adolfa Endego, lokatorzy 6 rb.

Na wpisy dla niezamożnych uczniów gimnazjum polskiego.

H. Goebel 50 kop.

Dla najbiedniejszych.

Dla uczczenia pamięci Władysława Bruździńskiego, bezimiennie 3 rb.

Na Pogotowie ratunkowe.

Z powodu przybycia karetki Pogotowia (dnia 15 lutego r. b.) do chorej, która odzyskała przytomność przed przybyciem tejże, składa S. T. 5 rb.

CYRK Colosseum

DYREKCJA:

Spampani i Iwanago Sawataro.

W skład trupy wchodzi wszechświatowe, sławy artyści
Szczegóły w programach.

Otwarcie cyrku w dniu 21 lutego r. b.

Administrator MICHEL.

ODPOWIEDZI REDAKCYI.

Pani Zm. Bardzo pożądaną byłoby przeciwdziałanie zamachom samobójczym, co może się dokonać dwiema drogami: przez poprawę stosunków społecznych i przez podniesienie moralności.

Wiadomość o błogich skutkach pigulek przyszła do Pani prawie o półtora miesiąca wcześniej: właściwą byłaby dopiero na prima aprilis.

Z powodu większego remontu jest do sprzedania

6 kotłów parowych

kornwalijskich

po 88—97 m² powierzchni ogrzewalnej każdy.

Adres: **Cukrownia Leśmierz,**

p. Łęczycza, gub. Kaliska. 759

Dr. WOŁYŃSKI

były asystent kliniki uniwersytetu wrocławskiego (prof. Hinsberg) osiadł w Łodzi jako specjalista chorób uszu, nosa i gardła, ul. Piotrkowska № 39.

Godziny przyjęć. 10—12 i 4—6 poł., w niedziele od 10—12. Operacje, bronchioskopia, kąpiele elektryczno-sświetlane. 2569

Dr. med. P. BRAUN

były asystent kliniki berlińskiej, osiadł w Łodzi jako specjalista chorób skórnych, wenerycznych, dróg moczowych, kosmetyki lekarskiej.

Przyjmuję: 8^{1/2}—1^{1/2}, 5—9. Dla pań: 3—5: osobna poczekalnia. Krótka 4. Tel. 35-35. 643

Dr. B. REJT

Średnia 5. Tel. 33-79.

Sp. choroby skórne włosów, weneryczne, moczościowe i kosmetyka lekarska. — Leczenie syfilisu salvarsanem Ehrlich-Hata 606 i 914 (wśródzylne). Leczenie elektrycznością: elektroliza (usuwanie szpeczących włosów) i oświetlenie kanału (uretroskopia). Godziny przyjęć: od 9 i pół do 12 i pół i od 5 do 8 wiecz. W niedziele od 10 do 2 p. p. — Dla W. Pań: osobna poczekalnia. 513

Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe na zastaw ruchomości

(LOMBARD AKCYJNY)

Kapitał Akcyjny Rub. 1,500,000.—, zapasowy i rezerwowo 750,000.— (Zarząd i kantor główny: Warszawa, Plac Warecki № 2) Oddział w Łodzi I: Zachodnia Nr. 31. II: Pasaż Mejera Nr. 11. róg Mikołajewskiej Nr. 25.

Przyjmuje na zastaw kosztowności i towary, wydaje pożyczki możliwie wysokie, **STOPA PROCENTOWA ZOSTAŁA ZNIŻONA**, pobiera się od 1^{1/2} % do 1%, miesięcznie, stosownie do wysokości pożyczki. 270

DROBNE OGŁOSZENIA.

AIAIAIAI! Meble różne w wielkim wyborze wyprzedaje z powodu nagromadzenia po cenach niższych do minimum Piotrkowska 116 I piętro front. Władysław Romiszowski. 2975—r

AAA Łóżka, materace, wózki i welocepedy dziecięce, kozy, wanny zwykłe i z piecami, lodownice. Meble gięte pierwszorzędnych fabryk krajowych. Najtaniej, bo po cenach fabrycznych. Poleca magazyn mebli Władysława Romiszowskiego, Piotrkowska 116, I piętro front. W niedzielę otwarty od 1 — 6 pp. 689

AIAIAI! Meble różne wyprzedam tanio, kredens, stół, krzesła, otomanę, biurko, szafkę, łóżka, materace, szafy, bielizniarkę, lustro, stoliki, słupki, figury, różne drobiazgi. Piotrkowska 209—9 parter. 1696—4—3

AAA Tanio różne suknie i bluzki wélniane, jedwabne, i kostiumy do sprzedania. Wiadomość Przejazd nr. 48 m. 12. 27—6—4

AAA Ważne dla pań, bony niemiecki prawdziwe, służące przyzwolte, dziewczęta z przyjazdu, poleca, Rekomendacyjne biuro Mikołajewska 65.

A Meble z kilku pokoi rozsprzedam zabezpieczony zaraz wyjeżdżając Piotrkowska 261 m. 5.

A Meble z 4 pokoi wyprzedam bardzo tanio byle zaraz Główna nr. 9 m. 14. 1421-cs-3

AIA! Zakład Tapicersko - Stolarski Łódź, Dzielna 29 poleca, wybór otomany, sofy, obramowania, fotele, kozetki, łóżka, i t. p. robota solidna ceny przystępne, przyjmuje zamówienia stolarskie i tapicerskie. 1010—12swc-8

A Szafy, łóżka z materacami, otomanę, tremo, stół, krzesła i inne sprzedam tanio Gubernatorska 20 m. 44 oficyna. 1722—5—2

A Meble z kilku pokoi sprzedam zabezpieczony byle zaraz odstąpię mieszkanie Piotrkowska 261 m. 3 front. 1785—3—2

A Meble wyprzedam bardzo tanio z powodu wyjazdu kredens, stół, krzesła, szafę, otomanę, łóżka z materacami, umywalkę, bielizniarkę, biurko, garderobę, meble salonowe, zegar, gramofon Główna nr. 9 m. 14. 1766—3—2

A Jaknajtaniej wyprzedam różne meble z czterech pokojów Karola 8—10. 1728—10—2

B Biuro Ochrony Kobiet poleca zdolną pracowniczkę biurową, 6-cio letnia praktyka u adwokata. Mikołajewska 61.

BACZNOŚĆ! sklep na Piotrkowskiej, kowskiej w centralnym punkcie targ 400 i wyżej sprzedam zaraz za 2000 Przyozem wiele innych sklepów tańszych od 600 mam do sprzedania. Zgłaszać się Przedziałnia 57a Kamiński. 1816—2s—1

C Chłopiec potrzebny do roboty Radwanska 5. 1780—1

Dwa magle do sprzedania w dobrym punkcie ul. Zachodnia nr. 51 front. 1795—3—1

Do sprzedania dom w Zdunskiej Woli. Wiadomość u gospodarza ul. Łaskowska 275. 1145—12scs—7

Do sprzedania urządzenie sklepowe. Wiadomość Piotrkowska nr. 205 w sklepie. 1459-3cs5

Do fryzjera potrzebni: subjekt i pomocnik na stałe Miłsza nr. 61. 1404—2c—2

Dwa magle do sprzedania w dobrym punkcie Nawrot nr. 1. 1800—3—1

Dwa lub trzy pokoje, kuchnia, D wygodny, do wynajęcia zaraz. Wiadomość Nawrot 81 sklep kolonialny. 1804—5pccs—1

Filja piekarska do sprzedania z powodu wyjazdu zarazem i meble z mieszkania ul. Lipowa nr. 65. 1760—3cs—2

Francuskiego jez. udziela lekcji (praktyka i teoria) nauczycielka posiadająca dyplom szwajcarski i patent rządowy. Juliusza 30 m. 8. U. G. 1579-3wc-2

Jest do sprzedania dom 3 piętrowy z oficynami parterowymi w Łodzi za przystępną cenę z powodu warunków rodzinnych. Wiadomość w sklepie tabacznym F. Ostrowskiego ul. Piotrkowska 105. 1705—3*—2

Kawaleria do sprzedania w dobrym punkcie z powodu zmiany interesu Północna nr. 52.

Kupię motor od 4 do 6 koni i dynamo maszynę 40 lub 60. Apar. 110 volt i 100 krzesel używanych zaraz Łódź-Bałuty, ul. Nowaka nr. 15 Łączny. 1741—3cs—2

Kupię używany fortepian nie droższy niż 55 rb. Oferty w adm. Rozwoju pod „S. S.“ 1796—3—1

Kawaleria tanio do sprzedania lokal i urządzenie zdadne na piwiarnię Targowa nr. 71. Wiadomość w kawarni. 1773-3-1

Maszynę do szycia i meble sprzedam wyjeżdżając Władzewska 119—14. 1718—5—3

Młody zdolny człowiek żonaty wysłany w wojsku poszukuje posady portjera, ekspedienta lub jakiegokolwiek, z kaucją lub poręczeniem Władzewska 90 Szkoła kroju.

Magiel do sprzedania Zakątna nr. 41. 1551—2s—1

Maszynę Singera za 16 rubli dobrze szyjącą sprzedam ul. Wólczańska 97—52. 1805—2s—1

Magle nowe do sprzedania. Fabryka magli Zgierska 24 B. Kapczyńskiego. 1081-6cs-5

Meble mało używane sprzedam tanio byle zaraz Piotrkowska 190 m. 1. 1430—3cs—3

Meble okazynie tanio do sprzedania, szafy, łóżka, stoły rozsuwane Stolarnia ul. Zachodnia nr. 51. 1630—3cs—2

Oficyna i pół domu frontowego o 15-tu mieszkaniach, zaraz do sprzedania niedrogo. Pałacowa nr. 12 Bałuty. 1708—5—5

Ogrodnik żonaty bezdzietny poszukuje posady w Łodzi albo na wyjazd Oferty w Rozwoju pod „Ogrodnik“. 1786—3*—1

OBIADY kolacje, śniadania w domu prywatnym na miejscu i na miasto do g. 5-ej p.p. zdrowe, smaczne i urozmaicone ul. Władzewska 97 I piętro oficyna obok parku Bankowska. 28—6*—1

Poszukuje pokoju z kuchnią od kwietnia 14 w śródmieściu. Oferty z ceną Władzewska 16-31

Potrzebne panny do szycia i uczennice Władzewska 16 lewa oficyna 3 piętro. 1775-2-2

Przybył się biały kozioł, właściciel może odebrać za zwrot kosztów. Aleksandrowska 60 u stróża. 1899—5—3

Potrzebne uczennice do krajeuczyny Piotrkowska 174 m. 7. 1895—3—5

Potrzebni zdolni pracownicy znani w swoim fachu jeden na bandżę, drugi na fryzmażynę. Warunki do umowy na miejscu. Częstochowa, Jasno-górska 9, Parowe warsztaty stolarskie. 711—3wc—3

Potrzebna zdolna wypraktykowana panna do szycia Nowy Rynek 5 I-sze piętro. 1753-2-2

Potrzebne krawcowe Zgierska 37 A. Schmydt. 1757—4—2

Piekarnia sklep i pokój z kuchnią za 300 rubli do wynajęcia na ul. Ciemnej nr. 122 przy Wróbla. 1748—3cs—2

Potrzebny agent-inkasent ulica Drewnowska 36 m. 5. 1738-2-2

Potrzebny uczeń do fryzjera pierwszeństwo z prowincji Władzewska 196. Błaszczyski.

Powóz na gumowych kołach i różne bryczki tanio do sprzedania Ceglarniana 62. 1292-3c-2

Pokój duży widny ładnie umeblowany albo mały Długa 197. 1649—2c—2

Piekarnia do wypuszczenia z całym urządzeniem ul. Wąska nr. 21 Nowe-Chojny. 1792-2-1

PILNO posesya do wydzierżawienia solidnemu bardzo przystępnie składająca się z domu murowanego, o 4 m eszkanach i stolarni, w drewnianych dwa sklepy niezłe prosperujące i mieszkanie z komórkami i wygodami na Bałutach róg Łagiewnickiej i Krzyżowej. Wiadomość w Kuluszkach dom Sybilskiego. Jankowski. 1787-2s-1

Piwniarnia z urządzeniem, i do wyrabiania kciabas z powodu choroby tanio do sprzedania ul. Gubernatorska 20. 1785-3s-1

Pokój do wynajęcia przy rodzinie dla inteligentnej osoby Konstanytnowska 25 m. 5. 1734—3sc—1

Potrzebny urzędnik do Towarzystwa Pożyczk.-Oszczęd. grantowne obeznany z czynnościami biurowymi Oferty w adm. Rozwoju sub „A. Z. 100“. 1777-2-1

Przybyłak się pies duży morderowaty uszy i ogon obcięty. Odebrać można u stróża na ul. Składowej nr. 34. 1751—1

Potrzebna jest prasowaczka na koszule i drobiazgi Ceglarniana 69 prania. 1749

ODEON

Codziennie dziecinne przedstawienia:

Początek o godz. 3 1/2 po poł.

757

Ceny 5 i 10 kop,

DZ ENNIKI PATHE I GAUMONT.

NICK WINTER

(Defektyw) odnajduje historyczny obraz „Monna Lisa”, który został swojego czasu skradziony w Louvrze w Paryżu.

CZARNY POTWÓR

Sensacyjny dramat w wykonaniu artystów wykonawców obrazu „Ludzie i Maski” w 4-ch częściach.

Nad program na żądanie publiczności Przygody nowożeńców

arcyzabawna komedia amerykańska.

CENY ZWYCZAJNE.

CENY ZWYCZAJNE.

Potrzebny spółnik z kapitałem 5000 rb. do interesu do brze wprowadzonego pierwszeństwo chrześcijanin władający niemieckim. Oferty Rozwój pod „Chrześcijanin”. 1676-5-2

Potrzebna prasowaczka na koszule i drobiazgi Mikołajewski nr. 50. 1810-1

Pół domu do sprzedania. Wiadomość Lewo Kielma nr. 9 m. 4. 1803-1

Pralnia do sprzedania Długa nr. 71. 1811-3-1

Potrzebna dziewczyna do posługi na 3 godziny Przejazd 48 sklep galanterijny. 1807-1

Potrzebne panienci umiejące pakować torebki z cukierkami Fabryka cukierków Dąbrowski i S-ka Wdzewska 104.

Potrzebny chłopak lat 18 obeznany przy koniach Pańska 63 Micielski. 1802-1

Paki od pianin do sprzedania. Wiadomość Piotrkowska 117 skład fortepianów. 1781-3ptp-1

POSADĘ zarządzającą w biurze lub kantorze pragnie objąć roszanin ze znajomością rachunkowości i prawa handlowego oraz referencyami. Na żądanie kaucya Nawrot 87 m. 4 Sidorenko. 1779-3sp-1

Potrzebny na pierwszy numer hipoteki 2000 rb. Dowiedzieć się proszę Wólcańska 97 m. 52 od 12 do 2. 1633-3cs-2

Publika dam temu, kto odniesie klucze zgubione na ul. Benedykta, Piotrkowskiej, Głównej, Wdzewskiej lub w zwieryżcu Główna 9 kasa. 1795-1

Przadca placowy magazynier trzeźwy energiczny uczciwy potrzebny do przedsiębiorstwa budowlanego. Właściciel oferty referency do Rozwoju „Sprytny”. 1730-3-2

Rzeczy walmiane na bluzki, kosztujemy damskie, ubrania męskie w najlepszych gatunkach, Konstantynowska 5 m. 24, ołsyna, II piętro. 1430-12cs-3

Sprzedam lub zamienię 8 placów w Rudzie na dom w Łodzi z dopłatą może być towarzystwo. Wiadomość Targowa 45 m. 45 od godziny 6 wiecz. 1805-3pt-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania ul. Włodzimierska Koziny, w miejscu ruchliwym nr. 30. 1767-3-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny dobrze prosperujący sprzedam zaraz z powodu zmiany interesu na restaurację Lipowa nr. 44. Wiadomość w sklepie. 1776-3-1

Sprzedam pralnie egzystującą od lat 15 ul. Kamienna nr. 2. 1799-2-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny z powodu choroby meża do sprzedania Fijałkowska 16. 1798-2-1

Sklep kolonialny do sprzedania z powodu wyjazdu, Słowiańska nr. 7. 1794-2s-1

Sprzedam lub wydzierżawię dom z placem ul. Ruszyńska 101 (Chojny). 1784-3sw-1

Sklep spożywczy do odstąpienia. Wiadomość Konstantynowska nr. 8 obrót do sprawdzenia. 1634-3cs-2

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania bardzo tanio Wiadomość Wdzewska 110.

Sklep do sprzedania zaraz z powodu kupna własności. Wiadomość Konstantynowska 19 w piekarni p. Sikorskiego.

Sklepowe urządzenie do sprzedania byle zaraz Brajera 33 (Radogoszcz). 1754-3-2

Sklep kolonialny niedrogo zaraz do sprzedania z powodu wyjazdu ul. Nawrot 38a. 1727-3cs-2

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania z powodu zmiany interesu al. Chłodna nr. 14. za Helenowem. 1644-3-3

Sklep kolonialno-dystrybucyjny przy fabrykach do sprzedania z powodu kapna gospodarstwa. Karolewaka 36.

Tanio do sprzedania dom drewniany 2 razy pokój z kuchnią plac 75x40 lok. kwad. 8 minut drogi od Pałanickiej Remizy Tramwajowej w bliskości placu wysięgowego. Wiadomość Gubernatorska nr. 13 m. 3 E. H.

Tokarza żelaza poszukuje się do fabryki Chrystjana Bigge, Łódź, ul. Wysoka nr. 20. 1809

Uczę hańtu sliódu i innych robot Rzgowska 25 m. 24. 1797-3sw-1

Wypożyczę na pierwszy numer hipoteki 5000 rb. Oferty w adm. Rozwoju pod „5000”. 1785-3-1

Wyłączna sprzedaż partyjnych sztuk i resztek z fabr. Leonhardta hurtowo i detalicznie. Handlującym rabat, Edmund Wasilewski, Łódź Kałna 36. 10-c-5

Warsztat stelmarski z powodu choroby do sprzedania Pabianicka Szosa vis a vis Wenecji u kowala. 1707-3-3

Zaginął pies buldog mieszaniec maści jasno-bronzonej ogon i uszy obcięte, wabi się „Metras” proszę odprowadzić za nagrodą Luizy 37 Matuszewski (sklep).

Zarobek dla kobiet mających rozległe kółko znających. Sprzedaż artykułu gospodarskiego codziennego użytku. Zarobek miesięczny od 20 do 40 rb. Za największy obrót kwartalny premia 50, 30 i 20 rb. Cena zakupu od rub. 2. Warunków i objaśnień udziela dom Handlowy Edmund Bogdański, Dzielna 30. 721-6psptw-2

Zaginął piesek biały w brzoźnie we łatki Żoko, odprowadzić za wynagrodzeniem Przejazd 14 m. 5. 1729-2-2

Zaraz sprzedam z powodu choroby sklep kolonialny za cenę przystępną ul. Szara nr. 15 (Dąbrowka). 1644-3-3

8000 7000, 6000, ulokuje zaraz na miejską hipotekę może być na nowe domy lub budujące się zgłaszać się Przędzalniana 37a Kamiński. 1815-2s-1

Zagubione dokumenty.

Antoni Kubicki zagubił paszport, wyd. z gm. Galkówek gub. Piotrkowskiej pow. Brzezińskiego. 1709-3-3

Dowód nr. 224507 Warszawa, Akc. Towarz. Pożyczkowego (Pasaz Meyra nr. 11) zagubił. Zastrzeżenie zrobione. 1691-3-3

Józef Kubacki zagubił paszport wyd. z m. Łodzi. 1692-3-3

Maryanna Balaszyńska zagubiła paszport wydany z gminy Sulejów, gub. piotrkowskiej. 3-2

Józefa Fijałkowska zagubiła paszport wydany z gm. Drugiej gub. kieleckiej. 3-1

Tomasz Bożęcki zagubił paszport wydany z gm. Naklelnica gub. Piotrkowskiej. 3-1

Władysław Fiegler zagubił paszport wydany z gm. Konie gub. warszawskiej. 1

Władysława Napińska zagubiła paszport, wyd. z gm. Odziery gub. Piotrkowskiej. 1704-3-3

Zaginął paszport wydany z gm. Łęczno, pow. piotrkowskiego gub. piotrkowskiej na imię Jana Misztalewicz. 3-2

Władysław Kulka zagubił kartę W od paszportu wydaną z fabr. Kalicha. 1

Zaginął paszport na imię Potroni Nowackiej wydany z magistratu m. Zgierza za № 105. 3-1

Zaginął paszport wydany z gm. Lutomiernsk gub. piotrkowskiej na imię Pawła Nowalnickiego. 3-1

Dr. H. Sadekowi
Piotrkowska 120.

Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki).

Codziennie od 10—11 rano i od 4 o 6 po poł. **Telef 23-10.** 2532

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisław Piekarski
PIOTRKOWSKA № 115.

Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5. 1331-r.

Przejazd № 8.
(starszy) **Telef. 17-14**

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ

mieszka obecnie Przejazd № 8 front, 1-e piętro. Przyjmuje od 9^{1/2}—12 i od 6—8 w

Dr. H. RUEGER

Nawrot № 1.

Choroby wewnętrzne. Od godz 4—6 po poł. 2535

Dr. med. Z. GOLL

Choroby skórne i weneryczne ul. Mikołajewska 13.

Godziny przyjęć: od g. 9—12 i od 4 i pół do 7 i pół wiecz., w niedziele i święta od 9 do 12 i pół. **Telefon № 20-90.**

Choroby uszu, gardła i nosa

Dr. B. CZAPLICKI

ordynator szpitala Anny-Maryi Piotrkowska 123. **Telef. 32-35**

Przyjmuje od g. 11—12 rano i od 5—6^{1/2} p. p. w niedziele i święta od 10—11 rano. 3447

Dr. S. SZNITTKIND

Średnia 3.

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych, (stosuje 608), kosmetyki lekarskiej (włosy, twarz, etc). Rano od 8 i pół—11 i pół od 4 i pół—8 i pół. 12

Dr. med. P. LANGBARU

były asystent kliniki berlińskiej

Zawadzka 10. **Telef. 33-88.**

Specjalista chorób wenerycznych, przyjmuje od 8—11 i od 5—8 wiecz. Dla pań od 4—5, osobna poczekalnia. Leczenie rzeżączki i syfilisu najnowszymi środkami. Szybkie i skuteczne leczenie chronicznych stanów.

Akumulatory

z całym urządzeniem, także dynamo-maszyny różnej wielkości tanio do sprzedania. 586

Juliusza 37, K. Drzewiński.

Poszukuje się

Selfaktor-Szpinera.

Średnia № 151. 580

Roznosiciele

do dziennika z kaucją 50 rb.

potrzebni.

Pierwszeństwo szewcom zamieszkałym i dobrze znającym Bałuty.

Zgłaszać się do Administracji „Rozwoju”. 29

SKLEP KOLONIALNY

z dobrą klientelą, egzystujący od kilku lat, tanio do sprzedania z powodu choroby. Do objęcia potrzebne rb. 400—500. Ewangelicka 2, róg Piotrkowskiej. 594

HACELLE

Z MARKA FABRYCZNA

HALLE

oryginalne Leonhardta zawsze najlepsze polecają: Krzysztof Brun i Syn Warszawa, Plac Teatralny.

„PROBITAS”

592

BIURO NAUCZYCIELSKIE
S. Lewinsonowej.

Przejazd 6, tel. 30-81.

Dr. W. Wo ciechowski

powrócił. Mieszka obecnie, ul. Ciemińska 4. Choroby wewnętrzne i dzieci. Przyjmuje od 8 rano do 11 i od 4 do 8 pp. 564

Dr. R. GLOGER

akuszerka i choroby kobiece. Mieszka obecnie: Nowy-Rynek № 5. Przyjmuje: 9—11 r. i 5—7 wiecz. **Telef. № 34-07.**

3 POKOJE

z kuchnią 30

na 1-em piętrze z wygodami. Pokoje kawalerskie na 5-em piętrze z oddzielnymi wejściami — do wynajęcia od 1 kwietnia r. b.

Spacerowa № 41.
(Promenada).

Dr. S. KANTOR

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych, dróg moczowych i włosów **Piotrkowska 144,** róg Ewangelickiej. **Telef. 19-41.** Przyjmuje od 8 do 2 pp. i od 5 do 9 wiecz.

Chor. weneryczne, moczopłciowe skórne i zabiegi chirurgiczne.

Dr. W. FISCHER.

Ordynator szpitala Czerwonego Krzyża. Przyjmuje od 10—12 r. i od 6—8 pp. Niedziele i święta 11—1. Zielona nr. 3. 402

Dr. med. Bolesław Kon

PIOTRKOWSKA 56, tel. 32-62

choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne 1649

przyjmuje do 11 r. i od 4—7 po poł

Lecznica dentytyczna

Lek. dent. St. Dąbrowskiego

ul. Rozwadowska № 1 (róg Piotrkowskiej). 653

Czynna od 9 rano do 8 wieczór.

Dr. med. W. KOTZIN

powrócił. UL. PIOTRKOWSKA 71

Choroby serca i płuc, Przyjmuje od godz. 10—11 rano i od 4—6 po poł.

№ telefonu 21—19. 2597

Lekarz-Dentysta

PIOTR WŁODARSKI,

ul. Piotrkowska № 113.

Przyjmuje od 9 r. do 7^{1/2} w. 278

Dr. Leon Wacław

Olszewski

Choroby wewnętrzne, żołądka i kiszki. Ewangelicka 5, przyjmuje do 10 r. i od 4—6 po poł. 3059

Dr. Wacław Bernard

choroby weneryczne dróg moczowych i skóry. **Spacerowa 40** przy Andrzeja (9—1 i 5—8.

Dr. Jelnicki

Choroby weneryczne, skórne i dróg moczowych ul. Andrzeja № 7 tel. 1-70. Przyjmuje: 9—12 i 5—8, panie 4—5. 1181

Dr. W. Dutkiewicz

Choroby weneryczne, skórne i dróg moczowych, ul. Mawrotka 1, róg Piotrkowskiej. 9—12 i 5—8, panie 4—5.

DAWAJCIE
ZAWCZASU ZNUŻONYM, osłabionym i NERWOWYM DOROSŁYM
OSŁABIANYM i mało rozwiniętym DZIECIOM
HEMATOGEN D^{ro} HOMMELA

WZMACNIACZY SRODEK to skutek będzie wspaniały. Dostać można we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Prosimy zadać komunię z nazwiskiem D^{ro} HOMMELA. Literaturo i broszury ze zdjęciami lekarzy wysyłamy bezpłatnie.

Fabryka Hematogenu D^{ro} HOMMELA, SpA ul. Smolnańska 33

GILZY

uznanej dobroci fabryki T. Walkowskiego w Częstochowie do nabycia w składzie tytoniowym H. Ansorge, Łódź, Piotrkowska 85 9. 709

SRODKI do ZĘBÓW
 Eliksir, Proszek, Pasta i Mydło
 OJÓW
BENEDYKTYNOW
 Opactwa SOULAC

Bezwarunkowo najlepsze ze wszystkich znanych środków do zębów. Gruntownie antyseptyczne i zupełnie nieszkodliwe dla błony ustnej.

WAŻNA UWAGA
 Flakony eliksiru Benedyktynów nie opatrzone plombą komory celnej rosyjskiej powinny być uważane za podrobione.

MODEL FLAKONU.

D^{ro} B. LOWENSTENA
FOSMOZA
 NAJLEPSZA
 MALZKA ODZYWIEZA

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i reanilo.

Liczne opinie pp. Lekarzy Ordynatorów szpitali dołączają się do każdego pudełka. Dostać można wszędzie. Cena pudełka 1 rb.

Najlepsze krajowe i zagraniczne piwa
 Towarzystwa Akcyj. Browarów Parowych
„HABERBUSCH & SCHIELE“

Warszawa

Pilzeńskie

Jeden 5-litrowy syfon rubli 1,60 kop.
 10 " " 5,20

KULMBACHSKIE

Jeden 5-litrowy syfon rubli 1,70 kop.
 10 " " 5,40

Pierwszego Akcyjnego Browaru

„Zdrój Cesarski“ w Pilźnie (Czechy)

Oryginalne Pilzeńskie Jeden 5-litrowy syfon rb. 4,50
 10 " " 9,—

Pierwszego Akcyjnego T-wa w Kulmbach (Bawaryja)

Oryginalne Kulmbachskie Jeden 5-litrowy syfon rb. 4,50
 10 " " 9,—

z dostawą do prywatnych domów bez zastawu,

Reprezentant na Łódź i okolice **Edward Lorentz.**

Przejazd № 751. 14. Te-93. 4277

Łódzkie Rzemieślniczo-Przemysłowe
Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe
 Piotrkowska 271.

przyjmuje członków i wydaje pożyczki, od których pobiera 6 proc. Przyjmuje wkłady oszczędnościowe, od których płaci od 4—6 proc. a także przyjmuje wkłady warunkowe od 12 kop. tygodniowo. Towarzystwo daje do domów kasetki dla zbierania drobnych oszczędności. Kasa czynna codziennie, oprócz świąt i niedziel: rano od 10—11 i od 6—8 wiecz. 2907

Redaktor odpowiedzialny **St. Łapiński.**

B I O M A L Z

Z WAPNEM

Br. Paterman, Teltow-Berlin

znakomicie działa na chorych płucnych, chroniąc ich od rozwinięcia się gruźlicy, poprawia skład krwi, wzmacnia odżywianie, wprowadzając życie do chorego i znużonego organizmu.

Dawajcie Biomalz słabowitym i osłabionym dzieciom, usirzeżecie je w ten sposób od chorób.

Biomalz z wapnem dostać można w aptekach i składach aptecznych po Rbl. 1.80 kop. i Rbl. 1.—.

Literaturę wysyła T-wo „Autosil“, Berlin i Wilno. 519

AKUSZERKA I. PIASECKA

udziela porad w domu i na mieście, dyskrecja zapewniona. Ul. Konstantynowska 50, I-e piętro, front. 554—3*—1

Fason „TANGO“ poleca dyplomowana Pracownia Gorsetów

Anny Laferskiej

Łódź

ul. Konstantynowska nr. 10 egz. od 1882 r. Telefon 34-75. 158

Ostrzeżenie !!!

Wobec pojawienia się wielu podrobionych bezwartościowych towarów, ostrzegamy wszystkich że prawdziwą „Skórę angielską“ na męskie i dziecięce ubrania dostaje się tylko:

Piotrkowska № 145 m. 34. Garnitur można nosić 5 lat. Tamże gotowe spodnie i ubranka. 454

Do wynajęcia

od 1-go kwietnia dwa sklepy z wystawowymi oknami i gazowym oświetleniem, zdadne na galanterię, zakład fryzjerski lub filie piekarskie i t. p. Wiadomość: ul. Przędzalniana 91. 556

Zakład krawiecki

F. Majoranowskiego
 Piotrkowska 3. Telefon 23-72. 512

Potrzebny zdolny

KOWAL.

Wiadomość: Pańska 77, u gospodarza. 546

Stenotypistka

władająca rosyjskim, niemieckim, i polskim językami i obeznana registratura poszukiwana jest dla biura technicznego w miejscu. Dokładne oferty z podaniem pensji pożądane pod „G. H. 37“.

POLECAM

hafty kaliskie i szwajcarskie firanki, sztory, portyery, pończochy i skarpetki. Resztica na kostiumy i bluzki, zaboty oraz koszule damskie haftowane. Muslein de lain. Ceny fabryczne. Wielki wybór. Andrzejka 44 m. 2. 259

Komisya Likwidacyjna Towarzystwa Spożywczego „Oszczędność“

przy ul. Składowej w Łodzi

zawładania członków i interesowanych, że sprawę likwidacji tegoż ukończyła i wskutek tego niniejszem wzywa panów członków tegoż T-wa „Oszczędność“ — właścicieli pełnych członkowskich wkładów na **Ogólne Zebranie** członków odbyć się mające w d. 9 22 lutego b. r. o godzinie 5-ej po południu w mieszkaniu mojem przy ulicy Skwerowej № 22.

Porządek dzienny: 1) sprawozdanie z działalności Komisji Likwidacyjnej; 2) postanowienie co do dalszego zakresu Towarzystwa; 3) ewentualny rozdział pozostałych funduszy.

Obecni mogą być tylko okazicieli imiennych kwitów udziałowych, a nieposiadający takowych na zebranie wpuszczeni nie będą. Osobne zawiadomienia rozsyłane nie będą wskutek braku adresów. 1526

Członek kom. likw. **W. Ostrowski.**

KRAJOWA FABRYKA konserw i jarzyn T. hr. POTOCKIEGO

w Stradze pod Warszawą.

Filla w Łodzi, Pańska 99. Telef. 19-63

poleca W.W.P.P. znaną higieniczną kwaszoną kapustę i ogórki, które na zamówienia pisemne i telefoniczne dostarcza do domów prywatnych i sklepów. Za dobroć towaru tylko wtedy gwarantujemy, jeżeli jest opatrzony naszą marką fabryczną i wszelkie inne uważamy jako falsyfikaty. 542

Towarzystwo „Lutnia“

poszukuje od 1-go lipca (najpóźniej od 1-go października)

LOKALU,

składającego się z dużej i wysokiej sali oraz kilku pokojów. Położenie możliwie w środku miasta. Oferty lub propozycje ewentualnego urządzenia lokalu w nowowznoszonych budowach uprasza się nadsyłać pod adresem Zarządu Tow. „Lutnia“, Piotrkowska Nr. 108. 761

Kostiumy

maskaradowe do wynajęcia A. Sznajder, Rozwadowska 6 róg Nowo-Spacerowej. 102

Do wynajęcia od 1 kwietnia: 1) Pokój z kuchnią. 2) Lokal z mieszkaniem do każdego interesu (dotychczas piwiarnia). 3) Lokal obszerny na warsztat lub na magiel. Grabowa 16. 538

Kanarków

z gór Harcu pięknie śpiewających do sprzedania. Gubernatorska 16, m. 1, K. Schiuk. 528

OBRAZY

znanych malarzy tanto do sprzedania. Nowy Rynek Nr. 5. Gutentag. 715